

Mottagare

socialnämnden, hälso- och sjukvårdsnämnden, barn-
och utbildningsnämnden och gymnasie- och
vuxenutbildningsnämnden

Remiss: Uppdrag. Förslag på åtgärder för att minska barnfattigdomen på Gotland

Förslag till beslut

Socialnämnden har tagit del av kartläggningen och ställer sig bakom förslag till åtgärder.

Sammanfattning

Vänsterpartiet motionerade 2022-12-12 om: ”Att uppdra åt barn och utbildningsnämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden samt socialnämnden att kartlägga situationen och utreda hur de inom respektive nämnd samt gemensamt kan stärka och utveckla sitt arbete för att utjämna skillnader i barns ekonomiska uppväxtvillkor.” Motionen gick på underremiss till SON, GVN och BUN. Socialförvaltningen och Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen lämnade redovisning kring hur verksamheterna arbetar för att mildra konsekvenserna av barnfattigdom på Gotland och möta barnens behov av välfärd oaktat ekonomiska förutsättningar.

Regionfullmäktige behandlade ärendet i september 2024 (RF 2024-09-30 § 141) och formulerade följande uppdrag till regionstyrelsen: ”Motionen bifalls på så sätt att regionstyrelsen får i uppdrag att gemensamt med underlag från regionstyrelsen, socialnämnden, hälso- och sjukvårdsnämnden, barn- och utbildningsnämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden kartlägga situationen för barn på Gotland och utifrån det ta fram förslag på åtgärder för att minska barnfattigdomen på Gotland.”

En kartläggning har gjorts utifrån kontakt med olika verksamheter inom Region Gotland samt inom det gotländska civilsamhället i syfte att åskådliggöra några av de samhällsliga utmaningar som påverkar barnfamiljers ekonomiska utsatthet. Utifrån den inhämtade information belyses problematiken och därtill ges förslag på åtgärder.

Bedömning

Arbetet med att motverka barnfattigdom handlar om att bryta negativa mönster som ibland spänner över flera generationer, vilket kräver ett långsiktigt och strukturerat arbete. Då krävs åtgärder som både minskar fattigdomen och

åtgärder som minskar fattigdomens effekter. För att minska effekterna av ekonomisk utsatthet och barnfattigdom är det inte alltid mest gynnsamt att identifiera enkla och konkreta åtgärdsförslag, då konsekvenserna av ofta har sitt ursprung i flera grundorsaker. Region Gotland har i sitt grunduppdrag redan i dagsläget arbetssätt och metoder för att minska effekterna barnfattigdom. Utredarna har fastslagit tre förslag på åtgärder såsom:

- Öka föräldrars möjlighet till egenförsörjning
- Barnkonsekvensbeskrivningar inför beslut
- Kunskapshöjande åtgärder

Att i denna kartläggning ange mer specifika åtgärder och arbetssätt bedöms som problematiskt, då den heltäckande bilden av förvaltningarnas grunduppdrag i kombination med behovsinventering hos målgrupperna inte går att överblicka i sin helhet. Utredarna bedömer därmed att respektive förvaltning bör erbjudas kunskapshöjande insatser kring barnfattigdomens konsekvenser, för att därefter identifiera vilka utvecklingsbehov som föreligger inom den egna förvaltningen.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/ rättsligt perspektiv

Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter blev svensk lag 2020, Lag (2018:1197), i vilken Artikel 3 anger att: I alla åtgärder som rör barn ska i första hand det som bedöms vara barnets bästa beaktas.

2. Ekonomiskt perspektiv

Central för hela kartläggningen och dess åtgärdsförslag.

3. Barnperspektiv

Central för hela kartläggningen och dess åtgärdsförslag.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ensamstående föräldrar har större ekonomiska svårigheter än sammanboende. Enligt statistiska centralbyrån är tre fjärdedelar av ensamstående föräldrar kvinnor och en fjärdedel män.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

I kartläggningen framkommer identifierade skillnader för föräldrars möjlighet till egenförsörjning avseende barnfamiljer boende i stad eller på landsbygderna.

6. Klimat och miljöperspektiv

Har ej beaktats.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse RSF, daterad 2025-09-22
Regionfullmäktiges uppdrag (RF 2024-09-30 § 141)
Rapport, Barnfattigdom på Gotland, Kartläggning och åtgärdsförslag

Skickas till

Regionstyrelsen, via registrator-rs

Samverkansledare Elisabeth Jonsson Höök, RSF
Strateg social välfärd Matilda Gränsmark, RSF